

Integrace imigrantů do české společnosti

Michal Kučný

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal KUČNÝ**

Osobní číslo: **H09103**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Integrace imigrantů do české společnosti**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti integrace cizinců (cizinec, občan EU, státní občanství, integrace cizinců)

Příprava metodiky výzkumné části.

Realizace kvantitativního výzkumu s cílem zjistit postoj laické veřejnosti na integraci cizinců mezi příslušníky Policie České republiky a porovnat postoj laické veřejnosti s postojem studentů a to i cizinců, kteří se připravují na práci u PČR a zároveň postoj samotných policistů ČR.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BÍLEK P., DUFKOVÁ I., UHL P., ZLÁMAL J. Policie v multikulturní společnosti. SPŠ MV v Praze, 2003

HLADÍK, J. Multikulturní výchova : (socializace a integrace menšin). Vyd. 1. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. ISBN 80-7318-424-9.

CHRÁSKA, M. Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KRAUS, B. Základy sociální pedagogiky. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.

PRŮCHA, J.; MAREŠ, J.; WALTEROVÁ, E. Pedagogický slovník. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998. ISBN 8071782521

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Milan Smola**

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2012**

Ve Zlíně dne 12. ledna 2012

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15.4.2012

.....

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíádne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá integrací imigrantů do české společnosti, a to se zaměřením na konkrétní oblast integrace, kterou je práce u Policie České republiky. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy a objasněna skutečnost, že z historického hlediska nebyla společnost na území České republiky nikdy homogenní. Dále je zde věnována pozornost migraci, multikulturní společnosti a roli policie, kterou v takové společnosti zastává. Druhá část bakalářské práce je empirická, se zaměřením na integraci imigrantů mezi příslušníky Policie České republiky. Na výhody či obavy, které jsou se začleněním „imigrantů“ mezi příslušníky Policie České republiky spojené.

Klíčová slova: integrace, migrace, cizinec, imigrant, multikulturní společnost

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with integration of immigrants into czech society, namely focusing on particular area of integration, which is work at the Police of Czech Republic. In theoretical part there are specified basic concepts and also clarified fact, that from historical point of view the society in area of Czech Republic has never been homogeneous. Further attention is dedicated to migration, multicultural society and the role of police, which holds in that kind of society. Second part of Bachelor thesis is empirical with focus on integration of immigrants among members of Police of Czech Republic. On advantages or concerns, which are connected with incorporation of immigrants among members of Police of Czech Republic.

Keywords: integration, migration, foreigner, immigrant, multicultural society

Obsah

1 ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
2 VÝKLAD ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
3 HISTORICKÝ KONTEXT MULTIKULTURNÍ SPOLEČNOSTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	15
4 MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE	17
4.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA POBYTU CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	20
4.2 ZÁKONNÉ PODMÍNKY PRO NABYTÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	22
4.3 INTEGRACE IMIGRANTŮ DO ČESKÉ SPOLEČNOSTI.....	23
5 MULTIKULTURNÍ SPOLEČNOST A ROLE POLICIE V TÉTO SPOLEČNOSTI	26
5.1 PROJEKT VZDĚLÁVÁNÍ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN VE VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLE A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLE MINISTERSTVA VNITRA V HOLEŠOVĚ.....	28
II. PRAKTICKÁ ČÁST	30
6 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	31
6.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	31
6.2 VÝZKUMNÝ CÍL	31
6.3 METODY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	32
6.4 VÝZKUMNÝ PŘEDPOKLAD.....	32
6.4.1 HYPOTÉZA DLE PROFESE	32
6.4.2 HYPOTÉZA DLE POKLADÍ.....	33
6.5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	33
7 ORGANIZACE A PRŮBĚH VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	35
7.1 CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKU.....	35
8 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	37
8.1 ANALÝZA POLOŽEK Č. 6 A Č. 7 ZJIŠŤUJÍCÍ POSTOJ A FAKTA K DANÉ TÉMATICE.	38
8.2 ANALÝZA POLOŽEK Č. 8, 9, 10 A 13 ZJIŠŤUJÍCÍ POSTOJ K INTEGRACI IMIGRANTŮ	39
8.3 ANALÝZA POLOŽEK Č. 11, 12 A 14 ZJIŠŤUJÍCÍ POSTOJ K MOŽNÉ LATENCI TRESTNÉ ČINNOSTI CIZINCŮ	42
9 ZÁVĚR VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	45
10 ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
SEZNAM OBRÁZKŮ	52
SEZNAM TABULEK	53
SEZNAM PŘÍLOH	54

Rád bych poděkoval mému vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Milanu Smolovi za odborné vedení a za poskytnutí cenných rad.

Rovněž děkuji respondentům, kteří se zúčastnili výzkumu za jejich ochotu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

1 ÚVOD

Bakalářská práce se věnuje velmi aktuálnímu tématu, a to integraci imigrantů do české společnosti. Podíl imigrantů na populaci České republiky, stejně jako v ostatních evropských státech narůstá a dá se předpokládat, že tento trend bude v následujících letech pokračovat. Česká společnost bývá označována jako multikulturní, ale je tomu skutečně tak?

Podle Usnesení Vlády České republiky ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované Koncepti integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011 je „Česká republika zemí s téměř nulovou hodnotou konfliktů mezi imigrační komunitou a domácím obyvatelstvem. Migrační realita posledních několika let s sebou nicméně přináší riziko některých průvodních jevů jako je xenofobie, rasismus, extremismus, či jiné projevy negativních postojů jedinců či skupin vůči cizincům. Trestné činy s rasovým podtextem jsou ojedinělé, ale v některých lokalitách s vyšší koncentrací cizinců byly zaznamenány negativní postoje širší skupiny obyvatelstva vůči cizincům.“

Tomuto usnesení odpovídají i informace poskytnuté Ministerstvem vnitra České republiky, Odborem azylové a migrační politiky, jež uvádí, že v průběhu roku 2011 integrační centra po celé České republice nezaznamenala žádný extremistický projev směřovaný proti cizincům. Současně uvádí, že se zvyšuje zájem studentů o stáže v integračních centrech a mění se postoj veřejnosti, která projevuje větší zájem o cizince.

V roce 2006 proběhla kampaň, jejímž cílem bylo informovat příslušníky národnostních menšin o možnostech přijetí mezi příslušníky Policie České republiky. Ve školním roce 2008/2009 byl ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově realizován projekt „Policie pro všechny.“ Cílem tohoto projektu je příprava příslušníků národnostních menšin k možnému působení v řadách Policie České republiky. V letošním roce by měli studium ukončit první studenti z projektu.

S ohledem na výše uvedené by mě zajímalo, jaký je názor veřejnosti na integraci imigrantů (cizinců) právě mezi příslušníky Policie České republiky. Jaký je postoj policistů k přijetí „cizinců“ do jejich řad a zároveň zájem o přijetí k Policii České republiky samotných studentů z řad národnostních menšin.

Cílem bakalářské práce je, na vybraném vzorku policistů, studentů a běžných občanů, zjistit postoj k přijímání „cizinců“ do služebního poměru příslušníka Policie České republiky. Může to být vnímáno jako jeden z pozitivních kroků integrace? Může tím být posílena dů-

věra cizinců k majoritě? Nesnažím se pojmout integraci cizinců jako celek, neboť se jedná o dost obšírné téma. Je možné zaměřit se na integraci z hlediska vzdělávání, zaměstnání, kultury, trestné činnosti atd. Tato bakalářská práce je zaměřena na integraci imigrantů „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky.

Slovo „cizinec“ dávám v úvodu do uvozovek úmyslně, neboť pro přijetí k Policii České republiky je vyžadování státní občanství České republiky. Cizinec se před přijetím k policii svého státního občanství vzdává a stává se občanem České republiky, popřípadě může mít dvojí státní občanství, z nichž jedno musí být občanství České republiky. Stejně tak pojem „imigrant“ není v našich právních předpisech příliš používán a bývá užíváno spíše pojmu „cizinec“ (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů).

I. TEORETICKÁ ČÁST

2 VÝKLAD ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Antropofobie

Tímto termínem bývá označován chorobný strach z lidí. Ve společnosti bývá často nesprávně zaměňován s termínem xenofobie.

Asimilace

Z latinské „ad-similare“ což je v překladu připodobnit, či přizpůsobit. Tento pojem označuje včlenění určitého etnika a jeho kultury do přejímané, dominantní kultury a to tak, že znaky původní kultury se ztrácejí.

Cizinec

Podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky je cizincem fyzická osoba, která nemá státní občanství České republiky. Tedy z pohledu legislativy České republiky jsou cizinci i občané Evropské unie. Pokud má osoba dvojí státní občanství a jedno z těch dvou je české, je na území České republiky považován za občana České republiky.

Diskriminace

Směrnice Rady EU 2000/43/EC o rasové rovnosti, rozdělila diskriminaci do několika oblastí. O přímou diskriminaci se jedná v případě, že je s jednou osobou zacházeno méně příznivě než s osobou jinou ve srovnatelné situaci z důvodu rasového nebo etnického původu. Nepřímá diskriminace je vymezena jako situace, kdy na první pohled neutrální ustanovení, kritérium či postup určitým způsobem znevýhodňují osobu určitého rasového nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami, pokud není dané ustanovení, kritérium nebo postup objektivně opodstatněn legitimním cílem a prostředky pro dosažení tohoto cíle jsou patřičné a potřebné. Poslední oblastí je diskriminace, ke které dochází v důsledku obtěžování, týkající se rasového nebo etnického původu s cílem nebo následkem snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, potupného, ponižujícího nebo urážejícího prostředí.

Integrace

V rámci evropských integračních politik bývá integrace vnímána jako dvousměrný proces. Tedy na straně jedné jde o souhrn aktivit samotného imigranta a na straně druhé o přístup přijímající společnosti. Při integraci by mělo docházet k začleňování jedince do přijímající společnosti jako jejího rovnoprávného člena. Vlastní kultura a identita jsou zachovány.

Imigrant

Pojem imigrant bývá často překládán jako přistěhovalec. Tedy člověk, jenž opustil svůj domovský stát. Tento pojem nemá v legislativě České republiky zakotvení. Je používáno pojmu cizinec.

Postoj

Není jednoznačně v odborné literatuře vyjádřen. Od první poloviny minulého století, kdy byl do sociálních věd uveden, existuje celá řada definic „postoje“. Například Fishbein a Ajzen (In Hayesová, 2009, s. 95) definuje postoj jako „*naučené predispozice k celkové příznivé nebo nepříznivé reakci na daný objekt, osobu či událost*“.

Dále Osgood, Suci, Tannenbaum (In Hayesová, 2009, s. 95) uvádí, že „*Postoje jsou predispozice k reakci, které se od jiných stavů připravenosti liší hodnotícím charakterem reakce, ke které predisponují*“.

Přesto, že mezi jednotlivými definicemi jsou v odborné literatuře určité rozdíly, jsou mezi nimi i podstatné shody. Postoje jsou naučené a relativně stabilní. Jedná se o emocionální hodnocení konkrétních objektů nebo o jednání k nim. Některé definice zdůrazňují vztah k jednání a jiné přímý vztah odmítají. Určit co to vlastně postoj je, není nic jednoduchého ani jednoznačného. I mezi odborníky panuje rozpor, zda lze měřit postoj například k cizincům pomocí dotazníkového šetření či nikoliv.

Předsudek

Předsudek bývá charakterizován jako prisuzování určitých vlastností lidem dopředu, aniž bychom tyto lidi znali. Většinou se jedná o vlastnosti negativní. Je projevem určitého negativního vztahu, odsouzení či záporného hodnocení jedince. Způsob, jakým vnímáme jiné lidi, ve své podstatě ovlivňuje naše vzájemné sympatie. Předsudek může být vnímán i jako určitá forma stereotypu. Například na základě příslušnosti k určité národnosti nebo etnické skupině je vytvářen o konkrétním jedinci předsudek. Typický příklad předsudku a určitého společenského stereotypu je: „Romové nikdy nebudou pracovat“.

Rasismus

Z hlediska právního rámce neexistuje přesná definice. Můžeme najít označení rasová nenávisť (Organizace spojených národů) nebo konkrétní trestné činy jako je genocida, veřejné hanobení národa či rasy, podněcování k nenávisti k některému národu nebo rase, jenž nám upravuje Trestní zákoník. Rasismus bývá v odborné literatuře označován jako ideologie,

vycházející ze strachu z něčeho neznámého, cizího a přesvědčení o nadřazenosti určité rasy.

Xenofobie

Jedná se o sociologický termín, který není v našich právních předpisech nikde přesně definován. Slovo xenofobie je složeninou dvou řeckých slov „xenos“ což je v překladu příchodní a „fóbos“ označující určitou úzkost, či bázeň. Dá se tedy říci, že se jedná o strach, nedůvěru, případně odpor ke všemu neznámému, cizímu.

3 HISTORICKÝ KONTEXT MULTIKULTURNÍ SPOLEČNOSTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Stejně jako se na území dnešní České republiky střídaly státní útvary, tak ani společnost nebyla etnicky homogenní.

Přibližně od 5. století, kdy lze datovat prvopočátky osídlení na našem území, se jednalo převážně o germánské a keltské národy, které byly později vytlačeny Slovany a Avary. Po zániku Velkomoravské říše se na území České republiky během třináctého století začali usazovat Němci. V této době můžeme nalézt také první zmínky o Židech a Romech žijících na území dnešní České republiky.

V novověku se po zahrnutí českých zemí do Habsburské monarchie stala Praha multikulturním městem za vlády Rudolfa II. I po přesunutí sídelního dvora do Vídně zůstávala Praha multikulturním městem a totéž platilo o českých zemích jako celku, kde žili Češi, Němci, Židé, Poláci a další národy. Samotné Habsburské soustátí, později Rakouská a ještě později Rakousko-Uherská říše, se sestávalo z mnoha zemí a obyvatelstvo prakticky každé z nich bylo multikulturní, ačkoliv se tehdy toho slova samozřejmě nepoužívalo. Samotné Rakousko si vysloužilo dokonce přezdívku žalář národů. Jeho zánik byl spjat mimo jiné i se skutečností, že samo nedokázalo tuto realitu reflektovat¹.

Území dnešního Česka bylo až do 19. století vnímáno jako imigrační oblast. Krátkodobé migrační vlny byly vyvolávány zejména válečnými událostmi a konflikty. V této době neexistují žádné migrační statistiky a jedná se o pouhé odhady.

V r. 1918 vzniká samostatná Československá republika. Za vlády T. G. Masaryka byla zaváděna vstřícná migrační politika. V této době jsou uzavřeny smlouvy například s Čínou, Vietnamem, Ukrajinou nebo Ruskem o možném vzdělávání a zaměstnávání jejich státních příslušníků. Mezi nejpočetnější menšiny žijící v této době na území Československé republiky patřili Němci, Poláci, Romové, Maďaři, Židé, ale i další příslušníci národnostních menšin.

---

¹ BÍLEK P., DUFKOVÁ I., UHL P., ZLÁMAL J. *Policie v multikulturní společnosti*. SPŠ MV v Praze, 2003, str. 6-7

V meziválečném období jsou na území Československa přijímáni uprchlíci zejména ze Sovětského svazu. Praha se stává po Paříži druhým nejvýznamnějším centrem ruské porevoluční emigrace (cca. 20.000 ruských emigrantů).

Období druhé světové války je charakterizováno především židovským a romským holocaustem. Po skončení tohoto období dochází k odvezení většiny cizinců ruské národnosti zpět na území Ruska. Ti, kteří mohli zůstat, se museli asimilovat. Projevuje se protiruská nálada a postavení národnostních menšin není v této době nijak upraveno. Nositelem státnosti se stává český a slovenský národ.

Při budování české státnosti v r. 1992 nabývá integrace menšin do české společnosti na aktuálnosti. Usnesením předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 byla vyhlášena Listina základních práv a svobod. Stala se součástí ústavního pořádku České republiky. V čl. 3 Listiny základních práv a svobod se říká: „Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického, či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.“

Z výše uvedeného vyplývá, že na území České republiky skutečně nebyla společnost nikdy zcela homogenní, a tak je tomu i dnes.

4 MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICĚ

V lidské společnosti je migrace chápána nejčastěji jako změna trvalého pobytu. Z tohoto hlediska můžeme migraci rozlišovat na migraci vnitřní a migraci mezinárodní.

O **vnitřní migraci** hovoříme v souvislosti se změnou trvalého pobytu uvnitř daného státu, zpravidla obce, či města. Tato migrace je poměrně dobře podchycena, a to statistikami.

Mezinárodní migrace je chápána jako změna trvalého pobytu za hranice daného státu. Organizace spojených národů (OSN), stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu mimo území daného státu. Mezinárodní migrace má důležité politické, ekonomické ale i sociální, psychologické a kulturní dopady. V současné době, kdy je Česká republika součástí schengenského prostoru, a nejsou prováděny kontroly na vnitřních hranicích, je tato migrace poměrně obtížně sledovatelná. Podle statistik International Migratino Outlook (OECD), patří Česká republika již několik let k zemím s největším průměrným meziročním nárůstem zahraniční populace. Oficiální statistiky evidují pouze cizince, kteří v zemi pobývají legálně a mají přechodný nebo trvalý pobyt. Česká republika bývá poměrně často označována jako země tranzitní.

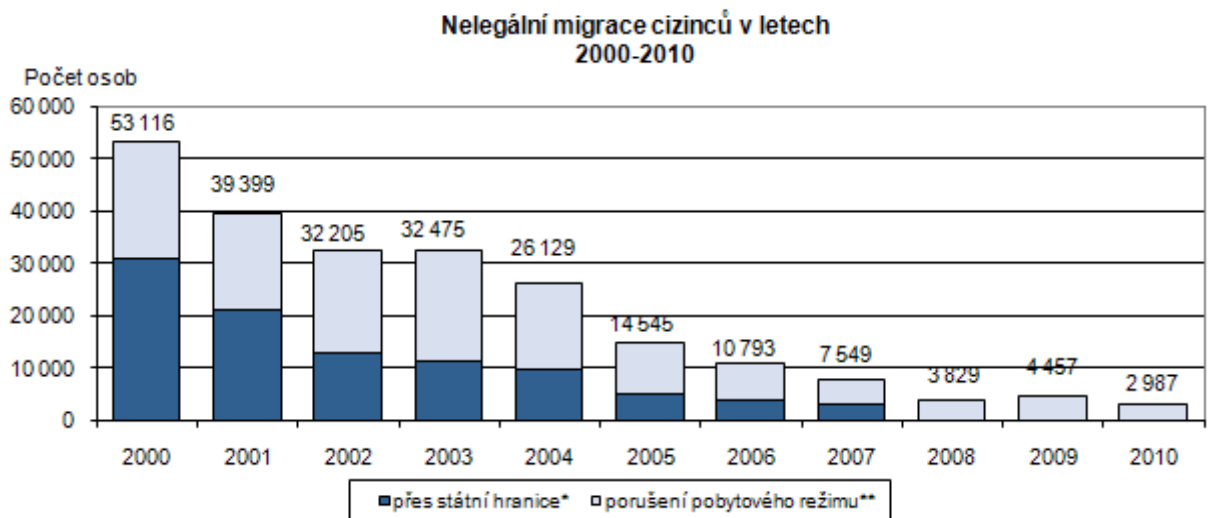
Z hlediska migrace rozlišujeme mezi pojmy emigrace a imigrace. **Emigrace** je chápána jako dobrovolné nebo nucené vystěhování se do ciziny. Důvody mohou být různé. Nejčastěji se však jedná o politické, ekonomické nebo sociální důvody. Jako „emigrant“ bývá označen spíše člověk, který opustil svůj domovský stát dobrovolně a výrazem „exulant“ ten, kdo byl vyhnán (nedobrovolné vystěhování). **Imigrace** je naopak přistěhování se z pohledu cílové země.

Dalším velmi důležitým pojmem je **nelegální migrace**. Pod označením nelegální migrace musíme chápat nejen neoprávněný vstup na území České republiky, případně jeho neoprávněné opuštění, ale také neoprávněný pobyt. Neoprávněným pobytem na území České republiky se rozumí pobyt bez příslušného pobytového oprávnění nebo pobyt v rozporu s účelem, pro který bylo pobytové oprávnění vydáno. Potírání nelegální migrace patří v rámci migrační politiky České republiky k jednomu ze zásadních témat. Důvod je jednoznačný. Nelegální migrace může zásadním způsobem ohrozit bezpečnostní situaci a vnitřní stabilitu země. Na potírání nelegální migrace se kromě Ministerstva vnitra České republiky podílí také Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Mezinárodní migrace a zejména nelegální migrace není tématem, které by bylo řešitelné pouze na úrovni jediného resor-

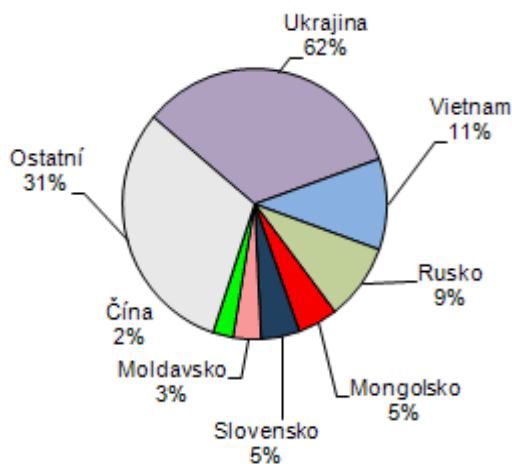
tu. Problematika imigrantů se dotýká všech oblastí běžného života v České republice. Nelegální migrace je úzce spojena s nelegálním zaměstnáváním a také s organizovaným zločinem.

Nelegální migrace dle dat Českého statistického úřadu v letech 2000 – 2010:

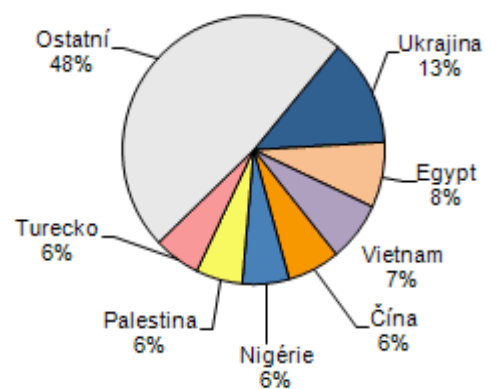
Graf č. 1

Porušování pobytového režimu - 7 nejčastějších státních občanství 1.1.-31.12.2010

Nelegální migrace cizinců přes státní hranice ČR - 7 nejčastějších občanství 1.1.-31.12.2010

Porušování pobytového režimu neboli nelegální pobyt byl pro rok 2010 vyjádřen číslem 2 847 osob. U nelegální migrace přes státní hranice se jednalo o 140 osob. Je nutné si uvědomit, že vnější schengenská hranice je pouze na pěti mezinárodních letištích – Praha, Brno, Ostrava, Karlovy Vary a Pardubice. Letiště jsou velmi dobře chráněna, a proto podíl nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici, na celkovém počtu nelegální migrace, je poměrně malý. Od 21. 12. 2007 se Česká republika stala součástí schengenského prostoru a zrušila kontroly na vnitřních hranicích, následně proběhla reorganizace Služby cizinecké policie. To vše mělo vliv na nelegální migraci v České republice.

V roce 2011 bylo při nelegální migraci zjištěno celkem 3 360 osob. Na vnější schengenské hranici České republiky bylo odhaleno 80 osob a při nelegálním pobytu ve vnitrozemí 3 280 osob. Mezi nejčastější odhalené cizince, při nelegálním pobytu v roce 2011, patřili státní příslušníci Ukrajiny, Ruska, Vietnamu, Slovenska, Mongolska, Gruzie, Arménie, Moldávie a Číny.

Všechny modely imigrační a národnostní menšinové politiky evropských zemí mají stejný cíl – zabránit etnickým konfliktům a destabilizaci země. Liší se pouze přístupem k imigrantům a rozmanitými integračními postupy. Tato různorodost je dána zejména odlišnou historickou zkušeností s imigrací.

Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka². Listina základních práv a svobod říká, že: „Lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i v právech.“³ Základní práva a svobody jsou nezcizitelné, neprohlášené, nezadatelné, nezrušitelné, a to bez rozdílu pohlaví, barvy pleti, jazyka, náboženství, rasy či příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině.

Z hlediska práva můžeme osoby pobývající na území České republiky dělit na občany České republiky a cizince. Cizinci mají v některých oblastech odlišné právní postavení, například nemají právo volit, vykonávat některá povolání či funkce.

---

² Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 1

³ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, čl. 1.

4.1 Právní úprava pobytu cizinců na území České republiky

Podmínky vstupu cizinců na území České republiky, jejich pobyt na území a vycestování upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanoví, že: „Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.“ Pokud se jedná o osoby s dvojitým státním občanstvím, z nichž jedno je české, pro pobyt na území České republiky se na tuto osobu pohlíží jako na občana České republiky. Výše uvedený zákon se nevztahuje na cizince, kteří požádali Českou republiku o mezinárodní ochranu (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů), dočasnou ochranu (zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně, ve znění pozdějších předpisů) nebo, kterým byl přiznán statut azylanta, či osoby požívající doplňkové, dočasné ochrany.

Zákon o pobytu cizinců na území České republiky rozlišuje cizince na dvě kategorie. První kategorii tvoří občané Evropské unie, Švýcarska, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci. Tito cizinci využívají takzvaného práva volného pohybu osob. Jedná se o základní svobodu občana Evropské unie. Volností pohybu se ve smyslu práva Evropské unie se rozumí právo vycestovat kdykoli bez povolení do jiného státu Evropské unie a pobývat tam. Rodinní příslušníci mají toto právo pouze odvozené.

Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky rozumí⁴:

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,
- c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a
- d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

Nezaopatřenou osobou se podle tohoto zákona rozumí občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který:

- a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,
- b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo

---

⁴ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, § 15a.

c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustav-
nou výdělečnou činnost.

Obdobně se tato ustanovení použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží,
že:

a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý
pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo

3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat
bez osobní péče občana Evropské unie, anebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním
ve společné domácnosti.

Ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se pou-
žijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

Druhou kategorií tvoří cizinci ze zemí mimo Evropskou unii, takzvaní cizinci z třetích
zemí. Obě kategorie cizinců mají na území České republiky pobyt přechodný nebo trvalý.
Cizinec může pobývat na území České republiky přechodně bez víza, na základě krátko-
dobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu,
nebo na základě výjezdního příkazu. Povolení k trvalému pobytu se vydá cizinci na jeho
žádost po 5 letech nepřetržitého pobytu na území České republiky. Za splnění zákonných
podmínek může být povolení k trvalému pobytu vydáno bez podmínky předchozího nepře-
tržitého pobytu na území České republiky nebo po 4 letech nepřetržitého pobytu na území
České republiky.

Podmínky pro vstup, pobyt a vycestování z území České republiky jsou u obou kategorií
cizinců odlišné.

Gestorem za problematiku mezinárodní migrace a mezinárodní ochrany na území České
republiky je Ministerstvo vnitra, a to jak na úrovni legislativně-koncepční, realizační,
tak i analytické. Za tuto oblast zodpovídá odbor azylové a migrační politiky.

Cizinci pobývající na území České republiky se musí řídit zákony a mezinárodními smlou-
vami platnými na území České republiky.

Významnými mezinárodními předpisy, které se zabývají právem imigrantů a menšin, jejich
ochranou a celkovým postavením, jsou zejména: Deklarace o právech osob příslušejících
k národnostním, náboženským a jazykovým menšinám (OSN, 1992), Mezinárodní pakt
o ochraně občanských a politických práv (OSN, 1966), Úmluva o odstranění všech forem

rasové diskriminace (OSN, 1965), Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Charta základních práv Evropské unie a Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin.

Podle posledního sčítání lidu žilo 26. března 2011 na území České republiky 10 562 214 obyvatel České republiky (1. března 2001 to bylo 10 230 060 obyvatel). Z celkového počtu obyvatel je 449.450 cizinců. V roce 2001 to bylo 124. 668 cizinců. Značný podíl na zvýšení počtu obyvatel mají právě cizinci s dlouhodobým pobytem na území České republiky. Mezi nejpočetnější menšiny podle sčítání lidu v r. 2011 patří: Ukrajinci (118 tisíc), Slováci (84 tisíc), Vietnamci (53 tisíc) a Rusové (36 tisíc).

Tabulka č. 1

	obyvatel celkem	Česká republika	Slovensko	Ukrajina	Rusko	Vietnam
ČR k 26.3.2011	10562214	10019018	84380	117810	36055	53110
ČR k 1.3.2011	10230060	10080507	24201	20628	7696	18210

4.2 Zákonné podmínky pro nabytí státního občanství České republiky

Jednou z nezbytných podmínek pro přijetí do služebního poměru příslušníka Policie České republiky je nabytí státního občanství České republiky.

Státní občanství České republiky může (nikoli musí) Ministerstvo vnitra na žádost udělit pouze osobě (cizinci nebo osobě bez státního občanství), která splňuje současně následující podmínky⁵:

1. má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje
2. prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde své dosavadní občanství, nebo prokáže, že pozbyla své dosavadní občanství, nejde-li o osobu bez státního občanství nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka, doklad o pozbytí dosavadního stát-

⁵ Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 7

ního občanství se obstarává až poté, co Ministerstvo vnitra České republiky vydá žadateli tzv. příslib udělení státního občanství České republiky

3. nebyla v posledních pěti letech odsouzena pro úmyslný trestný čin (prokazuje se výpisem z rejstříku trestů v České republice, výpis z rejstříku trestů žadatele si Ministerstvo vnitra České republiky obstarává formou dálkového přístupu podle zvláštního právního předpisu, nepředkládá jej žadatel)

4. prokáže pohovorem před příslušným úřadem znalost českého jazyka (nevztahuje se na žadatele, který je nebo byl občanem Slovenské republiky)

5. plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Počet cizinců ze třetích zemí, kteří se svou státní příslušností zařadí mezi občany České republiky, se pohybuje na úrovni necelého tisíce osob za rok a v dlouhodobém vývoji má tendenci se spíše snižovat. Zatímco v roce 2004 bylo uděleno 1 073 státních občanství České republiky cizincům ze třetích zemí, v roce 2009 už to bylo pouhých 823.

Osoby, které ročně získají občanství České republiky, představují podíl menší než jedno procento na počtu cizinců ze třetích zemí s trvalým pobytem⁶.

4.3 Integrace imigrantů do České společnosti

Cílem integrační politiky je získat součinnost majoritní společnosti na procesu integrace cizinců jako aktéra vzájemného procesu integrace. Klíčová je větší informovanost společnosti o podmínkách života cizinců v České republice, o významu integrace pro vzájemné

---

⁶ Usnesení Vlády ČR ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované Koncepci integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011, str. 7

soužití a nekonfliktní vztahy mezi komunitami. V souvislosti s majoritní společností bude integrační politika do budoucna⁷:

- klást větší důraz na práci s médii s cílem zajistit objektivní a dostatečné informování veřejnosti o cizincích
- podporovat zapojení systému základních a středních škol do systému informování o principech a praxi integrace cizinců
- podporovat kulturní, osvětové či další akce organizované majoritní společností nebo cizinci s cílem většího sdílení informací o kultuře a poměrech v zemi původu cizinců i o podmínkách jejich existence v České republice, a vytvářet tak předpoklady pro vzájemné a neformální poznávání a setkávání a rozvoj nekonfliktních vztahů mezi komunitami
- podporovat rozvoj občanské společnosti, zejména rozšíření působnosti nestátních neziskových organizací zaměřených na integraci cizinců do dalších regionů, podporovat i další subjekty, zejména pak v návaznosti na činnost Center na podporu integrace cizinců
- usilovat o prohloubení odborných i interkulturních kompetencí pracovníků řešících záležitosti cizinců.

Na integrační politice státu se podílí jednotlivá ministerstva a také poradní orgány vlády – Rada vlády České republiky pro lidská práva, Rada vlády České republiky pro záležitosti romské komunity a Rada vlády pro národnostní menšiny.

Jedním z cílů politiky integrace cizinců je podporovat harmonické bezkonfliktní soužití mezi cizinci a většinovou společností, zachování sociální soudržnosti v zemi stejně jako zabránění izolaci či sociálnímu vyloučení cizinců a z toho plynoucích konfliktů. Pro vzájemné porozumění je nezbytností komunikace mezi cizinci a majoritním prostředím, vzájemný dialog. Je třeba zdůraznit, že integrace je oboustranným procesem, který musí být založen na vůli k integraci a na vzájemném přínosu pro obě strany. V této souvislosti

---

⁷ Usnesení Vlády ČR ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované Koncepci integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011, str. 21

je třeba podporovat otevřenost společnosti a vzájemnou komunikaci a aktivity propojující obě strany – tedy cizince i majoritu⁸.

Ze světového měřítka můžeme hovořit o třech modelech imigrační politiky. Jedná se o takzvanou asimilaci, kdy se předpokládá úplné začlenění minority do majoritní společnosti. Vzdání se vlastní kultury, jazyka, sociálních odlišností i tradic. Druhý model imigrační politiky předpokládá eliminaci konfliktu minimalizací styku mezi minoritou a majoritou, například paralelní vzdělávání. Třetí model uznává legitimitu sociální a kulturní různorodosti. Můžeme hovořit o multikulturalismu.

---

⁸ Usnesení Vlády ČR ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované Koncepti integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011, str. 28

5 MULTIKULTURNÍ SPOLEČNOST A ROLE POLICIE V TÉTO SPOLEČNOSTI

Česká republika je poměrně mladý, demokratický stát. Jako většina moderních států, se musí vyrovnat se skutečností, že obyvatelstvo na území státu není z národnostního, kulturního, jazykového, náboženského ani etnického hlediska homogenní. Je tedy nepopíratelným faktem, že se jedná o společnost multikulturní a je nutné z této skutečnosti vycházet.

Po druhé světové válce se začíná objevovat pojem multikulturní výchova.

„Souhrnně můžeme říct, že multikulturní výchova je intencionální (záměrné) edukační (výchovně-vzdělávací působení na jedince s cílem dosáhnout takových změn jeho osobnosti, které jedince připraví na život v multikulturní společnosti. (Hladík, 2006, s. 25)

Lidé si uvědomují, že na základě etnické kategorizace přišlo přibližně šest milionů lidí o život. Tomuto pojmu je věnována v posledních letech pozornost i na poli školním. Kde jinde začít se snahou o zlepšení soužití majority s minoritami než právě u dětí a studentů? Byť třeba jen formou poznání kulturních a náboženských odlišností jednotlivých kultur. Vzdelávací systém České republiky prošel poměrně značnou reformou. Podstatou je přesunutí pozornosti na žáka a k rozdělení vzdělávacího kurikula na dvě základní úrovně. Vzdělávací oblast jako je například český jazyk, matematika a jim podobné předměty tvoří úroveň první a průřezová témata druhou. Mezi tato průřezová témata patří i multikulturní výchova.

Kraus (2008) uvádí, že hlavním východiskem multikulturní výchovy by měla být výchova k toleranci a ke snášenlivosti, reagující na proměny současné společnosti. Na multikulturní výchovu pohlíží ze dvou hledisek:

- Podle úhlu pohledu majoritní části populace – by si jednotlivci měli vytvářet způsoby svého pozitivního vnímání a hodnocení odlišných kulturních systémů a na tomto regulovat své chování.
- Podle úhlu pohledu menšinové části populace – se jedná o konkrétní vzdělávací proces, který zajišťuje žákům z rasových, náboženských, etnických či jiných men-

šin takové učební prostředí, které se přizpůsobuje jejich individuálním jazykovým a kulturním potřebám.

Ke vzdělávání však nedochází pouze na školách, ale i v různých kurzech a přednáškách jsou vzdělávání například úředníci, lékaři, policisté a jiní státní zaměstnanci.

Policie má v dnešní multikulturní společnosti velmi důležité postavení, neboť je součástí každodenní reality a dění v této společnosti. Je postavena na principu etnické neutrality a vázanosti zákonem. Její role je ochranná, preventivní, ale také represivní a reprezentativní. Na principu community policing byly postaveny všechny aktivity práce Policie České republiky ve vztahu k menšinám, realizované od r. 2003⁹. Z community policing vychází také Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008-2012. Cílem této strategie je zapojit veřejnost do policejní práce a policii do věcí veřejnosti. Policisté jsou vzdělávání v oblasti multikultury, v problematice integrace cizinců na území České republiky, ale také například v práci s menšinami. Byli vytvořeni styční důstojníci pro menšiny, kteří působí při každém krajském ředitelství Policie České republiky. Styčný důstojník je specializovaným, vyškoleným pracovníkem na problematiku policejní práce ve vztahu k menšinám. Jeho úlohou je být zprostředkovatelem mezi policií a menšinami žijícími na území České republiky. Nabízí jim pomoc při řešení problému spadajících do zákonné působnosti Policie České republiky.

V průběhu předchozích let proběhla celá řada informačních kampaní na přijímání příslušníků menšin k Policii České republiky. Jedním z cílů je vytvoření oboustranné důvěry mezi policií a příslušníky menšin. Uchazeči však musí splnit základní podmínky pro přijetí k policii a jednou z těchto podmínek je i státní občanství České republiky. Podle zákona 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů, není možné evidovat příslušníky národnostních menšin, kteří se hlásí nebo jsou přijati do řad příslušníků Policie České republiky.

Práce policie je veřejností velmi sledována. Konkrétní činnost či případná nečinnost při šetření protiprávního jednání namířeného proti určité skupině obyvatelstva výrazně ovlivňuje společenské klima.

---

⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. *Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008-2012*. Praha 2008, str. 4

5.1 Projekt vzdělávání národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově realizuje vzdělávání žáků v oboru „Bezpečnostně právní činnost.“ Cílem je připravit absolventy s předpoklady pro přijetí do služebního poměru příslušníka Policie České republiky. Absolventi však mohou nalézt uplatnění i v jiných oblastech státní správy či bezpečnostních složek. Školní vzdělávací program je koncipován jako čtyřletý a vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou.

V roce 2007 byl na této škole zahájen projekt určený pro žáky národnostních menšin s velmi dobrým prospěchem na základní škole. Cílem projektu je vyhledat a motivovat příslušníky národnostních menšin ke vzdělávání ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově, zapojit do projektu rodinné příslušníky žáků, zajistit žákům individuální péči a průběžně vytvářet pozitivní vztah k práci u Policie České republiky. Hlavním cílem je tedy připravit příslušníky národnostních menšin pro práci u Policie České republiky, dalších bezpečnostních sborů a orgánů veřejné správy.

Tito žáci z řad národnostních menšin nevytváří samostatnou třídu, ale v rámci školního kolektivu jsou plně integrováni.

V současné době je ve škole 54 žáků z národnostních menšin a v letošním roce budou první z nich absolvovat maturitní zkoušku.

Ve školním roce 2008/2009 bylo přijato ke studiu 18 žáků z osmi národnostních menšin. Ve školním roce 2009/2010 nastoupilo ke studiu 11 žáků z 5 národnostních menšin. V roce 2010/2011 bylo přijato 16 žáků z národnostních menšin a v roce 2011/2012 zahájilo studium 12 žáků z 6 národnostních menšin.

V letošním roce bude maturovat patnáct žáků. Deset z nich má státní občanství České republiky. Ze zbývajících pěti studentů mají čtyři zažádáno o státní občanství České republiky, pouze jeden student nemá o toto občanství zájem. Ve většině případů se tito studenti pokusí úspěšně absolvovat přijímací řízení na některou z vybraných vysokých škol, ale současně mají zájem o práci u Policie České republiky. Výhodou těchto studentů je dobrá jazyková vybavenost. Kromě svého mateřského jazyka ovládají jazyk český a jeden či více světových jazyků (převážně jazyk anglický). V případě obnovení náboru

k Policii České republiky a splnění podmínek k přijetí, by se tito „cizinci“ stali příslušníky Policie České republiky.

Jak již bylo zmíněno, Policie České republiky je založena na principu etnické neutrality a vázanosti zákonem. Bez ohledu na příslušnost k majoritě nebo minoritě, musí příslušníci policie svou pravomoc vykonávat v souladu se zákonem a v jeho mezích.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Tato část bakalářské práce je zaměřena na postoj policistů, cizinců i laické veřejnosti k možnosti integrace imigrantů mezi příslušníky Policie České republiky a s tím spojené vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově. Jedná se o ojedinělý projekt, kterému v současné době příliš nepříspěvá politická situace v našem státě. Úspěšnost a efektivnost samotného projektu se v následujícím období teprve projeví.

Tento výzkum je orientován pouze na obyvatele Zlínského kraje. Je to dáno skutečností, že ve Zlínském kraji žijí, pracují a zároveň se zde nachází Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově, kde je již realizován výše popsáný projekt na vzdělávání studentů z řad národnostních menšin.

6.1 Výzkumný problém

Snaha o integraci imigrantů do řad příslušníků policie České republiky se v dějinách samostatné České republiky objevila již několikrát. Většina projektů nebyla z různých důvodů dotažena do úspěšného konce. Jednalo se o různé kurzy k doplnění středoškolského vzdělání, náborové kampaně typu „najdi si svého parťáka“ a celá řada dalších. Poprvé je zde však projekt, který stanoví stejná pravidla jak po studenty z řad majority, tak po studenty z řad národnostních menšin. Stanoví stejné podmínky pro přijetí a stejné možnosti uplatnění po absolvování střední školy. Protože jde o projekt pilotní, není jistota, že bude i úspěšný.

Výzkumným problémem se proto v této bakalářské práci stává otázka: Jaký postoj má veřejnost, policisté, ale i samotní studenti k integraci imigrantů do řad příslušníků Policie České republiky?

6.2 Výzkumný cíl

Hlavním výzkumným cílem bylo zjistit u výběrového souboru respondentů postoj k zapojení „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky, a zda dle názoru respondentů může vést tento krok k usnadňování nebo napomáhání trestné činnosti cizinců žijících na území České republiky.

Výběrový soubor tvoří lidé, kterých se projekt ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově přímo dotýká nebo v budoucnu dotýkat bude. Tedy studenti školy, policisté a běžní občané České republiky.

6.3 Metody výzkumného šetření

K výzkumu jsem zvolil kvantitativně orientovaný výzkum, jehož cílem je testování předem definovaného výzkumného předpokladu (hypotéz).

Pro realizaci výzkumného šetření jsem upřednostnil kvantitativní přístup s cílem získat pomocí anonymního dotazníkového šetření informace od co největšího počtu respondentů (studentů, policistů, státních zaměstnanců a dalších profesí).

Velkou předností dotazníku je poměrně snadná administrace a jednoznačnost odpovědí. Jedná se o nejpoužívanější výzkumnou metodu. Na straně druhé kvantitativní zkoumání formou dotazníku neumožňuje přímou konfrontaci s respondenty a je nutné klást co nej-jednoznačnější dotazy, aby byl výsledek co nejobjektivnější. Dotazník nesmí být příliš dlouhý, aby respondent neztrácel motivaci k co nejpresnějšimu vyplňování. V mém případě má dotazník 14 otázek a odpovědi jsou zachycené vymezenými odpověďmi. Pro zjednodušení vyhodnocování odpovědí, jsou tedy v dotazníku užity uzavřené otázky.

6.4 Výzkumný předpoklad

Logika kvantitativního výzkumu je deduktivní. Na začátku je problém existující buď v teorii nebo sociální realitě. Tento problém je přeložen do hypotéz. Ty jsou základem pro výběr proměnných. Sebraná data jsou použita pro testování hypotéz a výstupem kvantitativního výzkumu je soubor přijatých nebo zamítnutých hypotéz.¹⁰

Byly zkoumány postoje tří skupin respondentů k zapojení „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky. Hypotéza byla stanovena dle jejich profese.

6.4.1 Hypotéza dle profese

Alternativní hypotéza

H A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich profese.

---

¹⁰ DISMAN M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Vyd. 3. Praha: Karolinum, 2002. str. 287

Nulová hypotéza

H₀: Nejsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich profese.

6.4.2 Hypotéza dle pohlaví

Alternativní hypotéza

H_A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

Nulová hypotéza

H₀: Nejsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

6.5 Charakteristika výzkumného souboru

Při výběru výzkumného souboru byl zvolen vícenásobný výběr. Nejprve byly vybrány tři skupiny respondentů, kterých se v současné době projekt zaměřený na integraci „cizinců“ do řad příslušníků policie přímo dotýká nebo by se v budoucnu dotýkat mohl. Tedy jedná se o výzkumný soubor z řad studentů, policistů a běžných občanů. Následně byl tento výzkumný soubor respondentů specifikován pouze pro Zlínský kraj, a to konkrétně na studenty policejní školy, policisty Krajského ředitelství policie Zlínského kraje a občany Zlínského kraje. Výzkumnou množinu tvoří muži i ženy.

Spodní věk respondentů byl stanoven na hranici 15 let, horní není stanoven. Široké věkové rozpětí respondentů je vymezeno z toho důvodu, aby se podařilo vyjádřit (zdokumentovat) názory lidí různých věkových skupin.

Studenti - současní studenti mají ve škole multikulturní výchovu, mají za spolužáky příslušníky národnostních menšin a v běžném životě se s cizinci každodenně setkávají. Lze se domnívat, že tato skupina respondentů by mohla mít pozitivní přístup k integraci „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky.

Policisté – u policistů lze očekávat větší skepsi k začlenění imigrantů do řad příslušníků policie. Jejich postoj může být ovlivněn větším množstvím negativních zkušeností s cizinci.

Veřejnost – do této kategorie můžeme zařadit ostatní státní zaměstnance, podnikatele, ženy na mateřské dovolené, profese mimo státní sektor, důchodce, ale i nezaměstnané. Je to asi nejméně předvídatelná skupina respondentů. Dá se však předpokládat, že bude záležet

na dosavadních zkušenostech, informovanosti, lokalitách svého bydliště a jiných aspektech, které utvářejí postoj k imigrantům a samotné Policii České republiky.

7 ORGANIZACE A PRŮBĚH VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Pro realizaci výzkumného šetření jsem upřednostnil kvantitativní přístup. Cílem bylo získat pomocí anonymního dotazníkového šetření data, potřebná k přijetí či zamítnutí stanovených hypotéz, od co největšího počtu respondentů. Sběr dat byl realizován v časovém období od 01. 12. 2011 do 31. 01. 2012, ve Zlínském kraji.

Bylo vytvořeno devadesát dotazníků, které byly v počtu třiceti osobně distribuovány jednotlivým zkoumaným skupinám (tabulka č. 2). Třicet dotazníků bylo umístěno na Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, třicet dotazníků bylo dáno k vyplnění studentům maturitních ročníků ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově a posledních třicet dotazníků vyplnili obyvatelé města Zlína, kteří byli ochotni na požádání dotazník vyplnit (15 žen a 15 mužů). Forma osobní distribuce dotazníků byla zvolena pro menší časovou náročnost a také větší pravděpodobnost návratu dotazníků. Zásílání dotazníků poštou je ekonomicky výhodné pouze při vysoké návratnosti. Při nízké návratnosti náklady na jeden dotazník rostou. Osobní požádání o spolupráci při vyplnění dotazníku zvyšuje ochotu respondenta k jeho vyplnění.

Výzkumem zjištěné údaje byly zpracovány v tabulkách programu Microsoft Office-Excel.

Tabulka č. 2

	studenti	policisté	veřejnost	celkem
Počet rozdaných dotazníků	30	30	30	90
Počet vrácených dotazníků	30	30	30	90
Celková návratnost	100%	100%	100%	100%

7.1 Charakteristika dotazníku

Dotazník vychází ze záměrů výzkumu a zohledňuje dosavadní poznatky ve sledované oblasti zkoumání. Je sestaven z uzavřených otázek, na které respondent zvolí jednu z nabízených odpovědí.

Vzor dotazníku, který byl respondentům předložen k vyplnění, je uveden v příloze č. 1 této bakalářské práce.

V první části dotazníku jsou otázky identifikující, směřující k rozřazení respondentů do příslušných výzkumných skupin.

Položka č. 1. Pohlaví

Žena / muž

Položka č. 2. Věk

15-20 / 21-30 / 31-50 / 51 a více

Položka č. 3. Vzdělání

Základní / vyučen / středoškolské / vysokoškolské

Položka č. 4. Profese

Student / státní zaměstnanec / PČR / jiná (uved'te....)

Položka č. 5. Národnost

Česká / jiná (uved'te)

V otázce číslo 6 jsou respondenti dotazováni, jak vnímají českou společnost. Zda je pro ně česká společnost multikulturní či nikoliv.

Otázkou číslo 7 je zjišťována skutečnost, do jaké míry ve svém zaměstnání přichází respondenti do styku s cizinci.

Otázkou číslo 8, 9, 10 a 13 je již zjišťován osobní postoj respondenta k integraci národnostních menšin do orgánů státní správy a Policie České republiky.

Otázky číslo 11, 12 a 14 mají zjistit postoj respondentů k možné latenci trestné činnosti cizinců. Zda integrace národnostních menšin do řad příslušníků policie může pomoci při zlepšení vztahů mezi policií a národnostními menšinami žijícími na území České republiky a jestli může být přínosem v boji s trestnou činností cizinců.

8 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Z celkového počtu devadesáti respondentů bylo 34 žen a 56 mužů. Při analýze dotazníků ze strany studentů bylo zjištěno, že dotazník vyplnilo 17 mužů a 13 žen. Dá se říci, že poměr pohlaví mezi studenty je téměř vyrovnaný. U respondentů z řad Policie České republiky jsou více zastoupeni muži. Poměr 24 mužů a 6 žen pouze potvrzuje situaci v ozbrojených složkách České republiky. Vzhledem k fyzické náročnosti, zde více pracují muži než ženy. U poslední skupiny respondentů je poměr vyrovnaný, neboť při osobní distribuci dotazníků nebylo obtížné docílit poměru 15 žen a 15 mužů (tabulka č. 3).

tabulka č. 3

	studenti	policisté	veřejnost	celkem
muži	17	24	15	56
ženy	13	6	15	34

Spodní věk respondentů byl stanoven 15 let a horní věková hranice stanovena nebyla. Respondenti byli zastoupeni ve všech věkových škálách, které byly dotazníkem vymezeny. Ve věkové kategorii 15 - 20 let se nachází studenti. Ve věkové kategorii 21 – 30 je největší zastoupení příslušníků policie. Tato skutečnost vyplynula z celkového dění posledních několika let, kdy starší a zkušenější policisté z řad příslušníků policie postupně odcházeli. Běžní občané České republiky jsou nejvíce zastoupeni v kategorii 31 – 50 let. Při dotazování se na ulici, byli ochotnější dotazník vyplnit lidé středního a staršího věku, než respondenti z řad mladších ročníků. Nejméně respondentů bylo ve věkové kategorii 51 let a výše. Je to dáno skutečností, že mezi studenty maturitních ročníků ani mezi policisty se tato věková kategorie neobjevila (tabulka č. 4).

tabulka č. 4

	15-20	21-30	31-50	51
muži	17	18	20	1
ženy	13	9	8	4

Z devadesáti respondentů mělo českou národnost 84 respondentů, 2 respondenti měli ukrajinskou národnost, 1 respondent kazachstánskou národnost a 1 respondent vietnamskou národnost.

Z hlediska vzdělání mělo 30 respondentů základní vzdělání (jednalo se o studenty maturitních ročníků), 4 respondenti byli vyučeni, 51 respondentů mělo středoškolské vzdělání a 5 respondentů mělo vysokoškolské vzdělání. Převládají tedy mezi zkoumanými respondenty středoškolsky vzdělaní lidé (tabulka č. 5).

tabulka č. 5

	studenti	policisté	veřejnost	celkem
Základní vzdělání	30	0	0	30
Vyučen	0	0	4	4
Středoškolské vzdělání	0	27	24	51
Vysokoškolské vzdělání	0	3	2	5

8.1 Analýza položek č. 6 a č. 7 zjišťující postoj a fakta k dané tématice.

Otázka č. 6. Vnímáte českou společnost jako multikulturní?

Tabulka č. 6

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	9	29,99	8	26,67	5	16,67
spíše ano	13	43,33	13	43,33	10	33,33
spíše ne	7	23,33	8	26,67	11	36,67
ne	1	3,33	1	3,33	4	13,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

V otázce měli respondenti vyjádřit svůj subjektivní postoj k vnímání české společnosti jako multikulturní. Respondenti z řad studentů a policistů vnímají českou společnost spíše jako multikulturní, ale u běžných občanů toto vnímání tak jednoznačné není.

Otázka č. 7. Setkáváte se v zaměstnání / studiu s cizinci?

Tabulka č. 7

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	26	86,66	16	53,33	8	26,67
spíše ano	4	13,33	6	20	4	13,33
spíše ne	0	0	6	20	14	46,67
ne	0	0	2	6,67	4	13,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Při přípravě samotného výzkumu byl předpoklad, že tyto kategorie respondentů se setkávají s cizinci a mají základní povědomí o činnosti Policie České republiky.

Tedy smyslem této otázky bylo zjistit, zda se vybraný soubor respondentů setkává v zaměstnání / studiu s cizinci, a tím pádem vnímají osobně jejich přítomnost na území České republiky. Díky tomu si mohou utvářet i postoje k integraci cizinců do orgánů státní správy. Tento předpoklad se překvapivě ne zcela potvrdil u běžných občanů.

8.2 Analýza položek č. 8, 9, 10 a 13 zjišťující postoj k integraci imigrantů

Otázka č. 8 - Souhlasíte s integrací národnostních menšin do orgánů státní správy/Police České republiky?

Tabulka č. 8

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	5	16,67	3	10	3	10
spíše ano	2	6,67	6	20	3	10
spíše ne	11	36,67	12	40	12	40
ne	12	40	9	30	12	40

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Odpovědi na tuto otázku vyjádřili respondenti svůj postoj na integraci imigrantů do orgánů státní správy. Výsledky jsou však poměrně zneklidňující. Přesto, že je Česká republika demokratický stát, založený na úctě k právům a svobodám člověka, občané této země nesohlasí s tím, aby imigranti vykonávali funkce ve státní správě. Za podrobnější zkoumání by určitě stálo zjistit, jaký důvod k tomu mají. Zda jde o nepříjemnou osobní zkušenost, určité obavy a pokud ano, pak z čeho pramení.

Otázka č. 9 – Domníváte se, že integrace národnostních menšin mezi příslušníky Policie České republiky může přispět ke zlepšení vztahů mezi majoritou a cizinci žijícími na území ČR?

Tabulka č. 9

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	4	14,33	3	10	4	14,33
spíše ano	6	20	7	23,33	5	16,67
spíše ne	7	23,33	9	30	9	30
ne	13	43,33	11	36,67	12	40

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Policie má v dnešní multikulturní společnosti velmi důležité postavení, neboť je součástí každodenní reality a dění, v této moderní společnosti. Je postavena na principu etnické neutrality a vázanosti zákonem. Snahou této společnosti již několik posledních let, je zlepšení vztahů mezi majoritou a minoritami žijícími na území České republiky.

Z odpovědí respondentů však vyplývá, že si studenti, policisté ani běžní občané nemyslí, že integrace národnostních menšin mezi příslušníky Policie České republiky může přispět ke zlepšení vztahů mezi majoritou a cizinci žijícími na území České republiky.

Otázka č. 10 - Vadilo by Vám jednat s policistou, který je jiné národnosti než české?

Tabulka č. 10

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	15	50	5	16,67	7	23,33
spíše ano	5	16,67	10	33,33	8	26,67
spíše ne	3	10	3	10	8	26,67
ne	7	23,33	12	40	7	23,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

V otázce číslo 8, byli respondenti dotazováni na integraci cizinců do orgánů státní správy. Touto otázkou již byl přímo specifikován státní orgán, kterým je Policie České republiky. Práce policie je veřejností velmi intenzivně sledována. Konkrétní činnost či případná nečinnost výrazně ovlivňuje společenské klima.

S možným přijetím cizinců k policii počítá i nová koncepce boje s organizovaným zločinem pro příští čtyřleté období. Ministerstvo vnitra však musí přijít s konkrétním návrhem řešení, jak cizince k policii přijímat. Podle současné legislativy může být totiž policistou pouze občan České republiky.

Respondenti z řad studentů poměrně jednoznačně vyjádřili svůj názor. Tedy jednat s policistou, který je jiné národnosti než české, by jim vadilo. Policisté i běžní občané již tak radikální nejsou. Dá se říci, že polovině respondentů z řad policie a běžných občanů by jednat s policistou jiné národnosti než české nevadilo a polovině vadilo.

Otázka č. 13 – Některé vyspělé evropské země mají stanovenou kvótu pro přijetí příslušníků národnostních menšin k ozbrojeným složkám jako je např. policie. Souhlasili byste se zavedením obdobné kvóty v České republice?

Tabulka č. 11

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	3	10	4	14,33	6	20
spíše ano	4	14,33	9	30	6	20
spíše ne	4	14,33	7	23,33	8	26,67
ne	19	63,33	10	33,33	10	33,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

K této otázce zaujali téměř všichni respondenti spíše negativní postoj. Zejména v řadách studentů je patrné, že si nepřejí zvýhodňování žádné skupiny obyvatel.

8.3 Analýza položek č. 11, 12 a 14 zjišťující postoj k možné latentní trestné činnosti cizinců

Otázka č. 11 - **Myslíte si, že integrace národnostních menšin do orgánů státní správy-Policie České republiky povede k větší „latentní“ kriminality cizinců?**

Tabulka č. 12

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	6	20	2	6,67	4	14,33
spíše ano	6	20	10	33,33	6	20
spíše ne	9	30	15	50	16	53,33
ne	9	30	3	10	4	14,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Výraz „latence kriminality“ bývá překládán jako skrytá kriminalita. Tedy odpovědi na tuto otázku mohli respondenti vyjádřit svou obavu, z možného napomáhání cizincům při krytí trestné činnosti. Vyjádřit strach z toho, že v případě integrace imigrantů do řad příslušníků policie dojde k vyzrazení určitých taktických postupů a tím k lepšímu krytí trestné činnosti

cizinců na území České republiky. Tato obava se nijak výrazně neprojevuje u studentů, ani u policistů či laické veřejnosti. Důvěra v legislativu, právní řád a kontrolní mechanismy je u převážné většiny respondentů stále zachována.

Otázka č. 12 – Myslíte si, že jazyková vybavenost příslušníků Policie České republiky je při kontaktu s cizinci problém?

Tabulka č. 13

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	3	10	9	30	6	20
spíše ano	7	23,33	14	46,67	11	36,67
spíše ne	12	40	7	23,33	6	20
ne	8	26,67	0	0	7	23,33

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Obecně jazyková vzdělanost na území České republiky je nízká oproti ostatním evropským státům. Je zde propastný rozdíl mezi mladší a starší generací. V řadách respondentů je patrné, že studenti v jazykové vybavenosti nevidí problém. Většina z nich ovládá jeden světový jazyk aktivně a jeden pasivně. Samotní respondenti z řad policistů stejně jako běžných občanů však vnímají jazykovou bariéru spíše jako problém.

Otázka č. 14 - Myslíte si, že pokud by byly mezi příslušníky Policie České republiky více zastoupeny jednotlivé národnostní menšiny, že to může přispět v boji s nelegální migrací?

Tabulka č. 14

	studenti		policisté		veřejnost	
	četnost	%	četnost	%	četnost	%
ano	2	6,67	1	3,33	1	3,33
spíše ano	6	20	4	14,33	9	30
spíše ne	8	26,67	12	40	11	36,67
ne	14	46,67	13	43,33	9	30

Tato položka má charakter uzavřené otázky, je polytomického typu s výběrem předem připravených odpovědí.

Cílem této otázky bylo přimět respondenty k zamyšlení se nad stále větším problémem, kterým nelegální migrace v současné době je. S nelegální migrací se potýkají všechny státy Evropské Unie a schengenského prostoru. Česká republika sice stále zůstává spíše tranzitní zemí, ale počet neoprávněně pobývajících osob na území České republiky se každoročně zvyšuje.

Jak vyplývá z odpovědí respondentů, ani jedna výzkumná skupina si nemyslí, že by národností menšiny v řadách policie mohly přispět v boji s nelegální migrací.

9 ZÁVĚR VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumným problémem v této bakalářské práci byla otázka: Jaký postoj má veřejnost, policisté, ale i samotní studenti k integraci imigrantů do řad příslušníků Policie České republiky?

Na základě tohoto výzkumného problému bylo možné stanovit hypotézu podle profese a také podle pohlaví. Co se týká hypotézy podle profese, lze na základě analýzy výše uvedených odpovědí respondentů odmítnout alternativní hypotézu.

H_A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich profese.

Respondenti z řad studentů, policistů ani běžných občanů nejsou nakloněni k integraci cizinců do orgánů státní správy ani k Policii České republiky. Většina respondentů se nedomnívá, že by to mohlo být přínosem pro zlepšení vztahů mezi majoritou a minoritami, ani v boji s trestnou činností cizinců.

Další hypotéza byla stanovena podle pohlaví respondentů. Jak vyplývá z následujících tabulek, pohlaví respondentů při postoji k integraci cizinců do řad příslušníků Policie České republiky nehraje roli. Na základě odpovědí respondentů, je nutné odmítnout alternativní hypotézu.

H_A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

Otázka č. 8 - **Souhlasíte s integrací národnostních menšin do orgánů státní správy/Police České republiky?**

Tabulka č. 15

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	celkem
ženy	6 (6,84)	6 (6,84)	17 (18,66)	27 (23,64)	56
muži	5 (4,15)	5 (4,15)	13 (11,33)	11(14,35)	34
Σ	11	11	30	38	90

Tabulka č. 16

P	O	P-O	(P-O) ²	$\frac{(P-O)^2}{O}$
6	6,84	-0,84	0,7056	0,103
6	6,84	-0,84	0,7056	0,103
17	18,66	-1,66	2,7556	0,148
27	23,64	3,36	11,2896	0,476
5	4,15	0,85	0,7225	0,174
5	4,15	0,85	0,7225	0,174
13	11,33	1,67	2,7889	0,246
11	14,35	-3,35	11,2225	0,782
$\Sigma 90$	$\Sigma 89,96$			$\Sigma 2,206$

$$X^2 = 2,206$$

$$f = (r-1) \times (s-1)$$

$$f = (2-1) \times (4-1)$$

$$f = 3$$

$$x^2_{0,05}(3) = 7,815$$

Přijímáme nulovou hypotézu na hladině významnosti 0,05.

Nulová hypotéza

H₀: Nejsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

Alternativní hypotéza

H_A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví

Otázka č. 10 - **Vadilo by Vám jednat s policistou, který je jiné národnosti než české?**

Tabulka č. 17

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	celkem
ženy	17 (17,42)	15 (14,31)	7 (8,08)	17 (16,17)	56
muži	11 (10,57)	8 (8,68)	6 (4,91)	9 (9,82)	34
Σ	28	23	13	26	90

Tabulka č. 18

P	O	P - O	(P - O) ²	$\frac{(P - O)^2}{O}$
17	17,42	-0,42	0,1764	0,01
15	14,31	0,69	0,4761	0,033
7	8,08	-1,08	1,1664	0,144
17	16,17	0,83	0,6889	0,043
11	10,57	0,43	0,1849	0,017
8	8,68	-0,68	0,4624	0,053
6	4,91	1,09	1,1881	0,242
9	9,82	-0,82	0,6724	0,068
∑ 90	∑ 89,96			∑ 0,61

$$X^2 = 0,61$$

$$f = (r-1) \times (s-1)$$

$$f = (2-1) \times (4-1)$$

$$f = 3$$

$$x^2_{0,05}(3) = 7,815$$

Přijímáme nulovou hypotézu na hladině významnosti 0,05.

Nulová hypotéza

H₀: Nejsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

Alternativní hypotéza

H_A: Jsou rozdíly mezi zkoumanými skupinami respondentů dle jejich pohlaví.

Na základě analýzy postojů vybrané skupiny respondentů bylo možné dojít k závěru, že rozdíly mezi jednotlivými profesemi jsou statisticky nevýznamné.

Výzkumný problém se podařilo objasnit a výsledným zjištěním je skutečnost, že studenti, policisté ani běžní občané nejsou nakloněni integraci imigrantů do řad příslušníků Policie České republiky. Současně se nedomnívají, že by integrace imigrantů mohla přispět v boji s trestnou činností cizinců.

10 ZÁVĚR

V roce 2010 si Ministerstvo vnitra České republiky nechalo udělat kvantitativní výzkum na problematiku „Jaký máme vztah k menšinám v naší společnosti?“ Z výsledků výzkumu vyplynulo, že nejlépe hodnotíme Slováky. Nevnímáme je jako cizince. Dále vnímáme pozitivně německé skupiny. Zásadní problém máme s Muslimy, Rómy, Ukrajinci, Vietnamci a Černochoy. Vůči těmto menšinám projevujeme sociální distanc. Bylo konstatováno, že se zvyšujícím se věkem a snižujícím se příjmem narůstá míra sociální, rasové či etnické distance.

Na základě tohoto výzkumu a výsledků empirické části bakalářské práce lze konstatovat, že občané této země na větší zapojení „imigrantů“ do řad příslušníků Policie České republiky připraveni nejsou.

Současná celospolečenská situace v České republice nenahrává projektům podobného typu. Nábor k policii je pozastaven, politici hovoří o utahování opasků a jakékoliv prostředky ze státního rozpočtu, které půjdou ve prospěch migrantů, budou většinou této společností kritizovány.

Česká republika je moderní, demokratický stát, v oblasti multikulturního vzdělávání a na změnách postojů obyvatelstva ve vztahu k cizincům však bude muset tato společnost ještě zapracovat.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit pohled společnosti na zapojení „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky, a zda dle názoru respondentů může vést tento krok k usnadňování nebo napomáhání trestné činnosti cizinců žijících na území České republiky. Přesto, že některé výsledky byly překvapující, podařilo se cíl bakalářské práce naplnit. V této oblasti je nutná větší informovanost veřejnosti, policistů, ale i samotných studentů. V době přípravy obdobných projektů by se nemělo přemýšlet pouze nad tím, jak imigranty do společnosti integrovat, ale také nad tím, jak tuto společnost na integraci připravit. Přílišné zvýhodňování jedné skupiny může u majoritní společnosti vyvolávat negativní postoj a paradoxně spíše samotné integraci uškodit.

Tato práce byla zaměřena na integraci „cizinců“ mezi příslušníky Policie České republiky ve spojitosti s projektem realizovaným na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově. Určitě může být přínosem v následujících letech při vzdělávání žáků této školy, ve snaze zlepšit postoj k danému projektu a integraci imigrantů obecně. Její využi-

telnost je i pro vedení Policie České republiky. Je snaha o multikulturní vzdělávání formou seminářů, besed a zapojení policie do problémů minorit. Projektům chybí obousměrnost ve smyslu zpětné vazby zapojení imigrantů do jejich řad. Větší by měla být i snaha o změnu pohledu na imigranty. Pozornost je věnována jen problémovým skupinám a konfliktům s nimi spojených. Multikulturní vzdělávání by nemělo nahlížet na imigranta jako na potenciálního klienta.

U laické veřejnosti je situace obdobná. Téma integrace imigrantů mezi příslušníky policie je pro ně něco vzdáleného. Problematika se jich netýká, nezajímá je nebo na ni nemají názor. Společnost je médii masírována pouze negativními informacemi. Všechny tyto negativní jevy se následně odráží i na postojích k integraci imigrantů do české společnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BÍLEK P., DUFKOVÁ I., UHL P., ZLÁMAL J. *Policie v multikulturní společnosti*. SPŠ MV v Praze, 2003
- [2] BUDILOVÁ L., HIRT T. a kol. *Policista v multikulturním prostředí. Informační manuál pro PČR*. Program Varianty, 85s.
- [3] DISMAN M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Vyd. 3. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 20-246-0139-7, 388s.
- [4] DRBOHLAV D., a kol., *Migrace a imigranti v Česku*. Vyd. 1. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2010, 210s. ISBN 978-80-7419-039-1.
- [5] HAYESOVÁ N. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-639-1.
- [6] HLADÍK J. *Multikulturní výchova : (socializace a integrace menšin)*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. ISBN 80-7318-424-9.
- [7] CHRÁSKA M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [8] KRAUS B. *Základy sociální pedagogiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.
- [9] KRAUS B. *Základy sociální pedagogiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.
- [10] LEONTTIYEVA Y., VÁVRA M. *Postoje k imigrantům*. Vyd. 1. Sociologický ústav AV ČR, v. v. i, Praha 2009, 121s. ISBN – 978-80-7330-173-6.
- [11] PRŮCHA J. *Interkulturní psychologie: sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 8071788856.
- [12] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. *Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008 -2012*. Praha, 2008.
- [13] Usnesení vlády ČR ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované koncepci integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011
- [14] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [15] Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

- [16] Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [18] <http://vdb.czso.cz>
- [19] <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>
- [20] <http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>
- [21] <http://www.spshol.cz/joomla/index.php>
- [22] <http://ec.europa.eu/ewsi/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

GRAF Č. 1	18
-----------------	----

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1	22
TABULKA Č. 2	35
TABULKA Č. 3	37
TABULKA Č. 4	37
TABULKA Č. 5	38
TABULKA Č. 6	38
TABULKA Č. 7	39
TABULKA Č. 8	39
TABULKA Č. 9	40
TABULKA Č. 10	41
TABULKA Č. 11	42
TABULKA Č. 12	42
TABULKA Č. 13	43
TABULKA Č. 14	43
TABULKA Č. 15	45
TABULKA Č. 16	46
TABULKA Č. 17	46
TABULKA Č. 18	47

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník k integraci imigrantů

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK K INTEGRACI IMIGRANTŮ

Vážená paní, vážený pane

máte v rukou dotazník, který je součástí sociologického výzkumu zaměřeného na postoj k národnostním menšinám – cizincům, pracujících u Policie České republiky.

Dotazník je zcela anonymní. Svě odpovědi označte prosím dle svých názorů, postojů a zkušeností.

Na každou otázku je Vám předložena škála odpovědí a Vy pouhým zakroužkováním označte tu, se kterou se ztotožňujete. Vždy však označte pouze jednu odpověď.

Děkuji

1. Pohlaví

- a) žena   b) muž

2. Věk

- a) 15-20   b) 21-30   c) 31-50   d) 51 a více

3. Vzdělání

- a) základní   b) vyučen   c) středoškolské   d) vysokoškolské

4. Profese

- a) student   b) státní zaměstnanec   c) PČR   d) jiná (uved'te...)

5. Národnost

- a) česká   b) jiná (uved'te jaká....)

6. Vnímáte českou společnost jako multikulturní?

- a) ano   b) spíše ano   c) spíše ne   d) ne

7. Setkáváte se v zaměstnání/studiu s cizinci?

- a) ano   b) spíše ano   c) spíše ne   d) ne

8. Souhlasíte s integrací národnostních menšin do orgánů státní správy/ k Policii České republiky?

- a) ano   b) spíše ano   c) spíše ne   d) ne   e) pouze některých (uved'te...)

9. Domníváte se, že integrace národnostních menšin mezi příslušníky Policie České republiky může přispět ke zlepšení vztahů mezi majoritou a cizinci žijícími na území ČR?

- a) ano   b) spíše ano   c) spíše ne   d) ne   e) pouze některých (uved'te...)

10. Vadilo by Vám jednat s policistou, který je jiné národnosti než české?

